

Muziek als taal

Les 1 - Wat is ritme?

Doel	De leerlingen weten wat ritme is De leerlingen kunnen een ritme klappen en tekenen De leerlingen maken hun eigen ritmetekening
Nodig	Digibord voor het afspelen van de films en audio Grote vellen papier Potloden of stiften (3 per leerling) Digitale materiaal is te vinden op: https://amsterdamsemuziekeducatie.nl/lesmateriaal-3-4/
Ruimte	Lokaal met digibord/eigen lokaal
Duur	45 minuten
Vorbereiding	Lees de opdrachten door Bekijk alvast het filmmateriaal
Klaarzetten in de klas	Zorg dat de films en audio klaarstaan op het digibord Leg alvast papier en potloden/stiften klaar

Start

Wat gaat er gebeuren?

Vertel de leerlingen dat we de komende lessen gaan kennismaken met ritme, harmonie en melodie, drie vrienden die in muziek voorkomen. Het Oorkaan Ensemble gaat ons laten zien hoe we onze eigen muziek kunnen tekenen en schrijven. Componeren heet dat.

Film 1

Introductie - Waar is de muziek?

Bekijk samen film 1: Waar is de muziek?

Stel na afloop de volgende vragen aan de leerlingen:

- Hoeveel mensen zag je in de film? (vier)
- Herkende je één of meer van de instrumenten die ze spelen? (Harp. Basklarinet. Bongo's; dat zijn de trommels. Bajan; dat is een soort accordeon.)
- Waar zijn de musici? Het wordt helemaal aan het begin van de film gezegd. Wat is dit voor plek, denk je? (De musici zijn in het Muziekgebouw. In het Muziekgebouw worden concerten gegeven.)
- Wat voor kleding hebben de musici aan? Dragen ze dit ook op straat, denk je? (De musici hebben theaterkostuums aan. Dit is speciale kleding die je draagt als je gaat optreden.)

Bekijk de film eventueel nog een keer om alle antwoorden de achterhalen.

Vertel:

Musicus is een ander woord voor muzikant.

De musici zijn dus de muzikanten.

Wat is ritme? Opdracht 1 - Ritmes raden

klap een ritme voor en laat de leerlingen het nadoen. Het mag heel eenvoudig zijn, bijvoorbeeld vier keer in je handen klappen. Als de leerlingen begrijpen hoe het voor- en nadoen werkt, kan je de ritmes moeilijker maken.

Laat vervolgens een leerling een ritme klappen. De anderen klappen het na.

Je kan ook een ritme spelen door te trommelen op je lijf. Bijvoorbeeld op je benen of op je buik. Geef steeds een leerling de beurt, De leerling speelt een ritme op diens lichaam. De anderen spelen het na.

Vertel:

Een ritme is een patroon van klanken of bewegingen. Je hebt dus een paar klanken of bewegingen, en die worden steeds herhaald. Zo krijg je een patroon. Ritmes kom je overal tegen: in muziek, in je hartslag, in regen, in stappen.

Les 1 - Wat is ritme?

Film 2

Bekijk film 2: Wat is ritme?

Stel na afloop de volgende vraag:

-Wat gebeurde er met het ritme van de trommel? Als de leerlingen het niet weten, vraag je: Ging het steeds sneller of steeds langzamer? (Het ging steeds sneller.)

Vertel:

Ritme is een patroon van klanken. Ritme kan je horen. Je hoort dus een patroon. In de film kan je ook patronen zien.

Bekijk film 2 nogmaals en zoek naar patronen die je ziet.

Patronen die je ziet zijn het tikken van de stokjes op de trommel, het blauwe figuurtje dat je uit de trommel ziet komen, maar ook de blauwe en zwarte strepen op de achterwand van het podium, de knoppen van de accordeon en de snaren van de harp.

Opdracht 2: ritmes maken, vertragen en versnellen

In de film gaat de trommel steeds sneller spelen. De andere instrumenten moeten dan ook versnellen.

Klap zelf in je handen en laat de leerlingen meeklappen. Je klapt nu in de maat en probeert allemaal zo goed mogelijk tegelijk te klappen. Als het tegelijk gaat, dan ga je de klap versnellen of vertragen. Probeer dit zo te doen dat jullie nog steeds tegelijk klappen. De leerlingen moeten dus heel goed op jou letten.

Kies vervolgens een leerling uit die jouw plek in neemt. De leerling gaat in de maat klappen, vertragen en versnellen. Lukt het om tegelijk te blijven klappen? Laat nog een aantal leerlingen aan de beurt komen. In plaats van klappen mag je ook stappen, springen, op je buik slaan, met je vingers ergens op tikken, enz.

Uitdaging:

Lukt het ook om een leerling te laten dirigeren? Kies een leerling uit die voor de groep gaat staan: armen omhoog betekent sneller klappen, armen omlaag betekent langzamer klappen. Nu is de leerling een echte dirigent.

Lukt het vervolgens ook om samen te versnellen en te vertragen, als je allemaal een ander geluid maakt? Dus iemand klapt, iemand stapt, iemand zegt 'ssss', enz.

Les 1 - Wat is ritme?

Film 3

Bekijk film 3: Ritme kun je tekenen.

Stel na afloop de volgende vraag:

Michele tekent de muziek. Hoe ziet zijn tekening eruit?

(Je ziet verschillende kleuren en verschillende vormen. Sommige vormen komen steeds terug en vormen zo een patroon).

Opdracht 3: Abstracte vormen tekenen en spelen

Een geluid bedenken bij een tekening

Laat de slide met abstracte vormen zien op het bord. Wijs er steeds eentje aan en vraag aan de leerlingen hoe de vorm die je ziet zou kunnen klinken. Wat voor geluid hoort erbij? Kan de leerling dit geluid maken? Geef meerdere leerlingen de beurt. Er is geen goed of fout. Je kan wel bespreken met de groep welk geluid jullie het allerbeste vonden passen bij de tekening.

Abstracte vormen tekenen

Haal de slide weg, zodat de leerlingen kunnen tekenen op het bord. Laat steeds een leerling naar voren komen om een vorm op het bord te bedenken en tekenen. Houd het steeds klein, zodat er genoeg ruimte is om veel verschillende vormen samen op het bord te krijgen.

Om de leerlingen te helpen om abstracte vormen te bedenken, kan je onderstaande tips en suggesties gebruiken:

- Hoe zou je het tikken van de regen tekenen?
- Hoe zou je het ruisen van de zee tekenen?
- Hoe teken je het blaffen van een hond?
- Hoe zou je het geluid van een sirene tekenen?

De bedoeling is dat de leerlingen uitgedaagd worden om zelf tekeningen te bedenken. Lukt het om iets te bedenken wat jullie nog niet in de film of op de slide hebben gezien?

Opdracht 4: Een patroon maken

Kies twee getekende vormen met een bijpassend geluid uit. Maak hier nu een patroon van en teken dit op het bord. Kunnen jullie spelen wat er op het bord staat? Iemand geeft aan wanneer jullie beginnen door in te tellen (één, twee, drie, vier) of door met je armen te gebaren als een dirigent. Als je het patroon blijft herhalen, gaat het klinken als muziek.

Afsluiting

Geef alle leerlingen een vel papier en drie tekenpotloden. Speel **audio 1** af. De leerlingen maken nu hun eigen tekening bij de muziek. Dit mag dus iets heel anders zijn dan wat Michele in de film tekent. Ieder kind tekent wat die zelf hoort en wat die zelf daarbij voelt. De leerlingen mogen hierbij toepassen wat ze net hebben geleerd over ritmes en patronen, maar ze mogen ook hun fantasie de vrije loop laten gaan. (Let op, de muziek begint heel zacht).

Audio 1: Oorkaan Ensemble

Les 2 - Wat is harmonie?

Doel	<p>De leerlingen leren wat harmonie is. De leerlingen experimenteren met harmonie met behulp van fysieke en/of digitale muziekinstrumenten. De leerlingen leren om ritme en harmonie zo te tekenen dat ze het zelf kunnen uitvoeren.</p>
Nodig	<p>Bord om op te tekenen Tekpapier en potloden</p> <p>Melodische instrumenten zoals klankstaven of xylofoons. Als je deze niet hebt, gebruik je een online instrument, zie opties op de website hieronder. Eventueel een laptop met daarop een digitaal instrument.</p> <p>Digitale materiaal is te vinden op: https://amsterdamsemuziekeducatie.nl/lesmateriaal-3-4/</p>
Ruimte	Lokaal met digibord/eigen lokaal
Duur	45 minuten
Vorbereiding	<p>Lees de opdrachten door Bekijk alvast het filmmateriaal Als je een online instrument gebruikt: probeer dit even uit Je kan het instrument spelen met touch screen of muis, maar het kan ook met het toetsenbord. Door de toetsen te gebruiken, kunnen twee of drie leerlingen samen spelen.</p>
Klaarzetten in de klas	<p>Papier en potloden, bord om op te tekenen. Zorg dat de instrumenten klaarstaan of een laptop met online instrumenten.</p>

Les 2 - Wat is harmonie?

Start

Wat gaat er gebeuren?

In de vorige les hebben we geleerd wat ritme is. Vertel aan de leerlingen dat we het in deze les gaan hebben over harmonie. We leren wat harmonie is. De leerlingen gaan zelf ritme en harmonie tekenen en zo hun eigen muziek componeren.

Introductie: Herhalen, Ritmes spelen en tekenen

Vraag aan de leerlingen of ze nog weten wat een ritme is. Laat een aantal leerlingen een ritme spelen op hun lichaam of op de tafel of stoel. Kan iemand ook nog uitleggen in woorden wat een ritme is? (Ritme is een patroon van klanken, hebben we in de vorige les geleerd).

Opdracht 1a - klassikaal - ritme tekenen

Laat de leerlingen een geluid kiezen. Bijvoorbeeld een klap. Hoe zou je dit kunnen tekenen? Spreek samen af hoe je het geluid tekent. Laat nu steeds een kind naar voren komen en een geluid met het symbool dat jullie hebben afgesproken tekenen op het bord. Je kan het symbool klein tekenen en groot. Je kan het heel vaak achter elkaar tekenen of je kan het twee keer tekenen met veel ruimte er tussen. Kan je het ook verschillende kleuren geven? Hoe zou je het geluid dan kunnen laten klinken?

Stimuleer de leerlingen om in korte tijd zoveel mogelijke verschillende tekeningen te maken en zo te ontdekken dat je kan variëren in snel of langzaam, luid of zacht, regelmatig of onregelmatig.

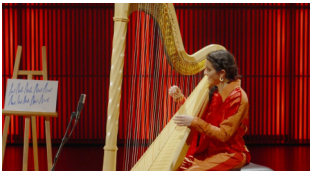
Een klap kan je tekenen als een kruisje: X. Dan lijkt het een beetje op twee handen die op elkaar slaan. Je kan een klap echter ook tekenen als een rondje of een wolkje of wat je maar wil. Dan is de vorm willekeurig en heeft die dus niets te maken met hoe een klap klinkt of eruit ziet. Het mag allebei. Als jullie maar goed met elkaar afspreken welk teken bij welk geluid hoort.

Opdracht 1b - in groepjes - je eigen ritme tekenen en uitvoeren

Verdeel de klas in groepjes van twee tot vier leerlingen. Ieder groepje krijgt een vel papier en potloden. De leerlingen gaan nu zelf hun ritmes tekenen en de tekening uitvoeren. Ieder groepje mag zelf bepalen of je eerst een ritme bedenkt en dat gaat tekenen of dat je eerst een tekening maakt en het daarna gaat uitvoeren. **Let op! Je krijgt maar kort de tijd.**

Na afloop laten de groepjes hun tekeningen aan elkaar zien en voeren ze het ritme uit.

Les 2 - Wat is harmonie?

Film 4

Bekijk film 4: Harmonie

Stel na afloop de volgende vragen:

-In de vorige les gingen de films over ritme.

Welk woord wordt er nu uitgelegd? (Harmonie)

-Kan iemand uitleggen wat harmonie is? (Dit is een moeilijke vraag. Het gaat er nu vooral om dat leerlingen nadenken over wat ze in de film hebben gehoord.)

Vertel:

Harmonie betekent dat verschillende klanken samen klinken en mooi bij elkaar passen.

Vraag:

-In het begin van de film speelt de harpist eerst op één snaar. Daarna op twee snaren en dan op drie. Heb je voor harmonie één of meer snaren nodig? (Voor harmonie heb je meer dan één snaar nodig.)

-Kan je in je eentje een harmonie zingen? (Nee. Je hebt meerdere klanken nodig. Je kan dus alleen een harmonie zingen als je met meerdere mensen samen zingt.)

Opdracht 2a: klassikaal - ontdek harmonie

Zet klankstaven of een xylofoon op een tafel vooraan in de klas. Als je geen fysieke instrumenten hebt, gebruik je een online instrument. Zie daarvoor de website.

Kies steeds een kind uit dat mag proberen een harmonie te spelen. Laat de leerlingen zoveel mogelijk zelf uitproberen. Er is geen goed of fout. Help de leerlingen door vragen te stellen, die jullie samen beantwoorden.

Bijvoorbeeld:

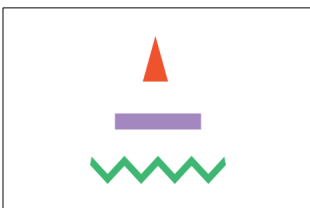
-Hoeveel tonen moet je tegelijk spelen? (meer dan één). Als een kind het niet alleen kan spelen, mag er een kind bij komen om te helpen.

-Hoe vinden jullie het klinken? (soms klinkt het mooi, soms niet echt, soms vindt de één het mooi en de ander niet).

-Kan je een harmonie vinden die jullie vrolijk vinden klinken? En eentje die jullie verdrietig vinden klinken? Of boos?

Opdracht 2b: in groepjes: teken harmonie

Voordat jullie gaan beginnen, oefenen jullie eerst samen met een voorbeeld. Er zijn drie geluiden: 'piep', 'hoi' en 'grom'. 'Piep' klinkt hoog, 'grom' laag en 'hoi' daar tussenin. Je zingt de geluiden dus meer dan dat je ze zegt. Zet de voorbeeld slide op het bord en kies drie leerlingen uit die de tekening proberen uit te voeren.

Verdeel de klas nu in groepjes. Ieder groepje krijgt een vel papier en potloden. Vervolgens gaat ieder groepje een aantal geluiden bedenken en hier een tekening bij maken.

Les 2 - Wat is harmonie?

Je kan eventueel ook instrumenten gebruiken, zoals klankstaven, xylofoon, keyboard of een online instrument op de laptop. Spreek dan van tevoren wel goed af wie op welk instrument of op de laptop mag en hoe je dit afwisselt.

Vraag vooraf:

-Als jullie een harmonie willen maken, moet dan iedereen in het groepje hetzelfde doen of juist niet? (Je moet twee of meer geluiden maken, die samen klinken. Het kan dus niet dat iedereen in het groepje hetzelfde doet.)

-Hoe kan je dit in je tekening laten zien? (Je kan bijvoorbeeld de tekening verdelen in drie banen. Spreek vooraf af wie van jullie de bovenste baan gaat uitvoeren, wie de middelste en wie de onderste. Je mag het ook op een andere manier tekenen. Als jullie zelf maar weten wie wat uitvoert.)

Spreek, voordat de leerlingen beginnen, goed af wanneer iedereen weer stil moet zijn, ook als ze nog niet klaar zijn met de opdracht. Je kan bijvoorbeeld aftellen van 3 tot 0.

Zodra er een groepje klaar is met hun tekening en compositie, maak je de hele klas stil met het vooraf afgesproken teken. Het groepje dat klaar is, laat hun tekening zien en de compositie horen aan de anderen.

Niet alle groepjes hoeven in deze les klaar te zijn. Ze moeten wel allemaal een begin hebben gemaakt. Bewaar de tekeningen tot de volgende les.

Tip voor geluiden met stem en lichaam:

Als de leerlingen het moeilijk vinden om geluiden te bedenken met hun stem, probeer dan eerst met de hele groep wat dingen uit. Welke klanken kan je maken? (shhhhh, mmmmm, aaaaa, enz.) Kan je zo'n klank hoog zingen? En laag? Kan je met je stem regen nadoen, wind of storm, een vogel, een slak die over de grond kruipt, enz.

Audio 2: Oorkaan Ensemble

Afsluiting:

In de film wordt de vraag gesteld: 'Wat voor gevoel krijg jij bij deze muziek?'

Zet audio 2 aan en luister samen met je ogen dicht.

Na afloop vraag je aan de leerlingen wat voor gevoel ze kregen. Dit kan dus voor iedereen anders zijn.

Extra opdracht:

Geef alle leerlingen een vel papier en kleurpotloden. Zet de audio nogmaals aan. De leerlingen gaan zelf tekenen wat ze horen.

Tip:

Als de leerlingen dit een moeilijke opdracht vinden, vraag dan of ze nog weten wat jullie in de vorige les hebben gedaan. Jullie hebben toen allerlei abstracte vormen getekend. Rondjes, vierkantjes, golven en lijnen, verschillende kleuren.

Les 3 - Wat is melodie?

Doel	De leerlingen weten wat een melodie is De leerlingen kunnen een eenvoudige melodie nazingen of naspelen De leerlingen kunnen een eenvoudige melodie maken
Nodig	Xylofoons, klankstaven, keyboard of een digitale variant. Als je het hebt: percussie instrumenten zoals shaker, tamboerijn, boomwhacker. Grote vellen papier en kleurpotloden of stiften Digibord Digitale materiaal is te vinden op: https://amsterdamsemuziekeducatie.nl/lesmateriaal-3-4/
Ruimte	Lokaal met digibord/eigen lokaal Genoeg ruimte om te bewegen
Duur	45 minuten
Vorbereiding	Lees de opdrachten door Bekijk alvast het filmmateriaal
Klaarzetten in de klas	Leg de instrumenten klaar. Leg grote vellen papier en kleuren klaar
Hulpmiddelen voor de leerkracht	Geen instrumenten? Gebruik Chrome Music Lab - Melody Maker of Musicca - Xylofoon op het digibord voor eenvoudige melodieën. Of laat leerlingen melodieën zingen of neuriën met gebaren voor omhoog/omlaag.

Les 3 - Wat is melodie?

Start: Wat gaat er gebeuren?

In de vorige lessen hebben we kennis gemaakt met ritme en harmonie. Vertel aan de leerlingen dat we het deze les gaan hebben over melodie. We bekijken de laatste twee films van het Oorkaan Ensemble en gaan zelf aan de slag met eenvoudige melodieën zingen. Uiteindelijk tekenen we een eigen compositie.

Film 5

Introductie: wat is melodie?

Bekijk film 5: Melodie

Stel na afloop de volgende vragen aan de leerlingen.

Kijk eventueel de film nog een keer om de antwoorden samen op te zoeken.

-Wie speelt de melodie? (De man in het gele pak. Hij speelt op de bajan, een soort accordeon)

-Hoeveel tonen speelt hij steeds tegelijk? (één)

-Hoe wordt de melodie getekend in de film? (met de gele lijn)

-Na een tijdje komen de harp en trommel erbij. Wat voegen zij toe? (Harmonie en ritme)

-In de film zie je vier muziekinstrumenten. Op welke instrumenten kan je een melodie spelen? En op welke kan dat niet? (op de accordeon, de harp en de basklarinet kan je een melodie spelen. Op de trommel niet, omdat de toon niet omhoog of omlaag gaat.)

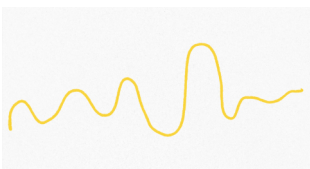
Vertel:

Melodie is een reeks klanken die achter elkaar komen.

Opdracht 1: Melodielijn tekenen - hoog en laag

Teken een boog op het bord; een lijn dus die eerst omhoog gaat en dan omlaag. Vraag aan de leerlingen hoe je dit zouden kunnen zingen? Kies eerst of je gaat zingen op 'mmm', 'aaa', 'oooo' of een andere klank. Daarna gaan jullie met je stem van laag naar hoog en weer terug, terwijl je met je vinger de lijn volgt op het bord.

De lijn is dus een soort paadje dat je volgt met je stem.

Laat steeds een kind naar voren komen om een paadje op het bord te tekenen. Dit mag dus een heel ander paadje zijn dan dat jij net hebt getekend. Het kind mag met diens vinger het paadje volgen. De andere leerlingen volgen met hun stem. (De precieze toonhoogte maakt hier niet uit. Het gaat erom dat de leerlingen het verschil voelen en horen tussen hoog en laag. En dat ze samen de tekening kunnen volgen met hun stem.)

Les 3 - Wat is melodie?

Opdracht 2: Een melodie zingen

2a. Voor- en nazingen

Zing een eenvoudige melodie voor op 'na na na' of 'doe doe doe'. De leerlingen zingen na.

Tip:

Als je niet goed weet wat je moet zingen, kan je natuurlijk een bestaande melodie gebruiken. Zing bijvoorbeeld 'Vader Jacob', maar in plaats van de woorden, zing je 'na na na na'.

Vraag of er leerlingen zijn die een kort melodietje durven voor te zingen. Kies een aantal leerlingen uit die iets voorzingen. De anderen zingen na.

Tip:

Zeg van tevoren heel duidelijk dat het spannend is om alleen iets te zingen. We gaan niet lachen, want dan krijgt degene die alleen zingt misschien het gevoel dat die wordt uitgelachen.

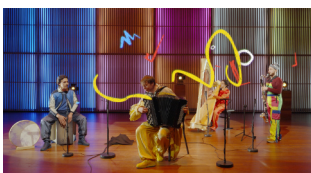
2b. Voorspelen en nazingen

Pak klankstaven, xylofoon, keyboard of een digitaal instrument. Speel nu een kort melodietje voor van maximaal vier noten. De leerlingen zingen het na op 'la la la'. Doe dit een aantal keer.

Laat vervolgens een kind naar voren komen om dit ook te proberen. Het kind speelt iets korts voor, de anderen zingen het na. Zorg dat je steeds van tevoren iemand laat kiezen op welke klank jullie het gaan zingen ('la la la', 'doe doe doe', enz.)

Uitdaging:

Zijn er leerlingen die durven om het alleen na te zingen? Juist als de groep het moeilijk vindt om zuiver te zingen, kan dit enorm helpen. Door apart te zingen, horen ze beter wat er gebeurt. Let er ook nu op dat er niet gelachen wordt.

Film 6

Bekijk film 6: Daar is de muziek

Stel na afloop de volgende vragen aan de leerlingen.

-Welk instrument zou jij het liefste willen spelen? Waarom?

-Muziek vertelt vaak een verhaal. Als jij deze muziek hoort, wat voor verhaal wordt er dan volgens jou verteld? Wat voor gevoel krijg je bij deze muziek? Wat zie je voor je? (Bekijk en beluister de film eventueel nog een keer om deze vraag te beantwoorden. Er is geen goed of fout antwoord.)

Les 3 - Wat is melodie?

Opdracht 3: Ritme, harmonie en melodie voelen in je lichaam

De muziek in de film klinkt soms zacht, soms luid en soms iets daar tussenin. Jullie gaan allemaal staan. Als de muziek zacht is, maak je je lijf klein. Als de muziek heel hard klinkt, dan maak je je lijf juist groot.

Film 6

Zet **film 6** nog een keer aan. Luister samen goed naar de muziek en beweeg mee door je lijf groter en kleiner te maken. Vertel dat je de film hierna nog een keer aan gaat zetten. Nu mag ieder kind zelf bedenken of die mee gaat bewegen met ritme, melodie of harmonie.

Tip:

Bespreek van tevoren op welke instrumenten de leerlingen dan vooral moeten letten.

- Als je met ritme wil bewegen, dan moet je vooral letten op de trommel (cajon). De basklarinet geeft ook heel duidelijk het ritme aan.
- Als je met melodie mee wil bewegen, dan moet je vooral letten op de accordeon (bajan)
- Als je met harmonie wil bewegen, dan moet je vooral letten op de harp en de basklarinet.

Zet de film nogmaals aan, eventueel met het bord op zwart. De leerlingen bewegen op hun eigen manier op ritme, melodie of harmonie.

Opdracht 4: Teken je eigen compositie

Bij deze opdracht gaan de leerlingen zelf een partituur maken. Kies vooraf of je deze opdracht klassikaal wil doen of in groepjes. *Je doet dus of de groepsopdracht of de klassikale opdracht.*

De groepsopdracht:

Verdeel de klas weer in groepjes. Dit mogen dezelfde groepjes zijn als in de vorige les, maar je mag ook andere groepjes maken. Ieder groepje krijgt een vel papier en potloden of stiften. Als je dezelfde groepjes hebt als vorige les, mogen ze hun blad van vorige les er bij pakken, maar je mag ook helemaal opnieuw beginnen.

De instrumenten die je hebt, verdeel je over de groepjes. Als je niet genoeg instrumenten hebt, kunnen de leerlingen hun stem en lichaam gebruiken. Een digitaal instrument op een laptop kan ook. Alle combinaties mogen. Bijvoorbeeld: een tamboerijn, twee boomwhackers, een digitale piano, een stem en een tafel om op te trommelen.

Ieder groepje maakt een tekening en kan deze uitvoeren met de instrumenten. De leerlingen mogen weer zelf bedenken of ze beginnen met de tekening of met de instrumenten. Ze kunnen ook eerst een ritme tekenen en dat spelen, en vervolgens verdergaan met harmonie en daarna melodie.

Tip:

Als bepaalde groepjes het moeilijk vinden, help ze dan door te zeggen dat het heel kort mag zijn. Als ze willen, mogen ze iets heel langs bedenken. Maar vier klappen met daarbij wat andere geluiden en tonen is ook goed.

Les 3 - Wat is melodie?

De klassikale opdracht:

Jullie gaan met de hele klas een partituur maken, die jullie kunnen spelen.

Bekijk eerst samen wat jullie aan instrumenten hebben om te gebruiken. Gebruik instrumenten zoals klankstaven, xylofoon, tamboerijn of shaker. Gebruik ook een digitaal instrument, je stem, je lijf, een tafel om op te trommelen, enzovoort.

Bedenk hoe je ieder instrument kan tekenen met een symbool. Vervolgens ga je de symbolen voor de verschillende instrumenten onder en naast elkaar tekenen op het bord. Haal steeds een leerling naar voren om je hierbij te helpen.

Verdeel vervolgens de instrumenten die je hebt onder de leerlingen. Leerlingen die hetzelfde instrument hebben, gaan bij elkaar zitten, omdat zij tegelijk gaan spelen.

Geef in eerste instantie zelf aan wanneer jullie beginnen en wijs mee op de tekening om de leerlingen aan te geven waar jullie zijn. Vervolgens laat je een leerling jouw rol vooraan overnemen.

Zijn de leerlingen tevreden of willen ze nog iets aanpassen om het mooier te maken?

Wissel van instrumenten en voer de partituur nogmaals uit. Nu speelt iedereen iets anders.

Afsluiting:

Als je de groepsopdracht hebt gedaan, dan laat ieder groepje aan het einde van de les hun compositie zien en horen aan elkaar. Geef elkaar na afloop een groot applaus.

Als je de klassikale opdracht hebt gedaan, kan je de partituur nog eenmaal uitvoeren. Het is natuurlijk extra leuk om dit voor een klein publiek te doen. Vraag de IB'er, de conciërge of de directeur om te komen luisteren naar jullie.

Over deze lessen

Deze lessen zijn tot stand gekomen dankzij de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam, een samenwerking tussen de Amsterdamse Muziekpodia en Muziekschool Amsterdam.

Over de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam (AMA)

Sinds juni 2015 is de AMA actief. We willen alle leerlingen en leerkrachten uit het primair onderwijs van Amsterdam en omgeving de kans geven om muziekpodia te bezoeken, zodat zij gedurende hun hele schooltijd de muzikale rijkdom van Amsterdam ervaren. We willen dat professionele muziek er voor iedereen is.

Over Muziekschool Amsterdam

Bij Muziekschool Amsterdam werken we elke dag keihard en met veel plezier aan onze missie: alle Amsterdamse leerlingen en jongeren de mogelijkheid geven het plezier van (samen) muziek maken te ervaren én zichzelf daarmee te ontwikkelen. Met een zeer divers team van meer dan 160 medewerkers doen we er alles aan om kwalitatief hoogstaande muzieklessen te waarborgen.

Over het Muziekgebouw

Bij het Bimhuis & Muziekgebouw gaan leerlingen op avontuur in de muziek van nu. Van fluisterzachte klanken tot spannende nieuwe geluiden - tijdens schoolconcerten en workshops maken leerlingen op een speelse manier kennis met jazz, improvisatie, hedendaags klassiek en muziek uit de hele wereld. Met plezier en verwondering beleven ze muziek in het iconische gebouw aan het IJ.

Over Oorkaan en het Oorkaan Ensemble

Oorkaan verrijkt zo veel mogelijk kleine en grote oren met de oneindige wereld van muziek. Muziek is van en voor iedereen. Muziek kun je verstaan zonder een woord te zeggen. Het raakt, schuurt, inspireert of irriteert, maar laat je vooral nooit onberoerd. Muziek schept ruimte voor verbeelding en verwondering. En als muziek gezamenlijk in een live uitvoering wordt ervaren, verbindt muziek. Het Amsterdamse Oorkaan Ensemble brengt een explosie van kleur en een sterke muzikale theatraliteit op het podium dankzij de unieke bezetting van harp, (bas) klarinet, bajan en percussie.

Colofon

Het Oorkaan Ensemble

(Bas)klarinet: Michele Mazzini

Bajan: Robbrecht Van Cauwenberghe

Harp: Michela Zanoni

Slagwerk: Veysel Dzhesur

Presentatie (stem): Frederique Arnold

Animatie: Britt van Kruchten

Muziek: Het Oorkaan Ensemble

Coördinatie Muziekschool Amsterdam:

Tommy van Delst, Simone de Graaf

Geschreven door:

Pema Bennardis, Muziekschool Amsterdam

Merel Hutten, Muziekschool Amsterdam

Floortje Smehuizen, Muziekgebouw & BIMHUIS

Maaïke-Merel van Baarzel, Oorkaan

Productie

Jona van Breemen, Alliantie Muziekeducatie Amsterdam

Floortje Smehuizen, Muziekgebouw en BIMHUIS

Maaïke-Merel van Baarzel, Oorkaan

Film: Engel Mulder

Geluid: Kleinman Audio, Arjan van Asselt

Vormgeving: Jona van Breemen